Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - II Gruppo

KATOLIŠKI GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-17768

Cena: Posamezna št. L. 15
Naročnina: Mesečna L. 65
Za inozemstvo: Mesečno L. 100

Leto I. - Štev. 7 | Gorica - 16. marca 1949 - Trst | Izhaja vsako sredo

SLOVENSKA NARODNA SKUPNOST

(Ob Koroškem večeru)

Zelo smo bili veseli zadnjega »Slovenskega večera« Prosvetnega odseka Krščanske socialne zveze v Trstu. Zdi se, da počasi vendarle zorimo v narod in bomo morda le preboleli svojo staro zgodovinsko obremenjenost, ko so nas razcepili na nešteto pokrajin in pokrajincev, samo da se ne bi zavedali slovenske narodne skupnosti.

Stoletja in stoletja so Slovencem vladali tuji gospodarji. Živimo na tako važnem prostoru Evrope, da bi hotel biti vsakdo tu gospodar. Na naši zemlji se križajo velike poti iz severa na jug in od vzhoda na zapad. Pri nas se stikajo velika plemena germanov, romanov in slovanov. Čudovito lep je naš svet: visoki snežni vrhovi se zrcalijo v gladini čistih jezer; težko klasje se v vročih julijskih dneh na širnih poljih maje v vetru; sadje in grozdje zori v topli jeseni; rudarjev kramp zveni po bogatih rudnih zakladih. V slovenski morski zaliv prihajajo težke ladje iz velikega sveta... Kdo bi ne poželel vse te lepote in bogastva?

Slovenski narod, ki je gospodar teh »nebes pod Triglavom«, kot imenuje našo zemljo pisatelj, je majhen narod, brez velikih oboroženih armad. Naši sosedje so zato mislili, da bodo lahko ta svet polagoma použili in pridobili košček za koščkom zase. Pa se jim to do danes ni posrečilo. Vedno so, posebno naši severni sosedje, računali na to, da bodo ustvarili zvezo z Jadranom. Zato so nas zatirali. Zato so našo zemljo razdelili na pokrajine: na Koroško, na Primorsko itd. Nam pa so vtepali v glavo, da nismo Slovenci, ampak da smo Korošci, da smo Kranjci in Primorci... Samo, da se ne bi čutili narod.

Našim narodnim nasprotnikom se je posrečilo v dolgih stoletjih prepričati nas, da nismo narod. Marsikoga izmed nas so preslepili. In smo se gledali postrani. In smo se sovražili. In nismo mogli videti Kranjci Primorcev, Primorci ne Kranjcev, Štajerci ne Koroščev... Tujec, naš narodni sovražnik pa se je smejal.

Še do danes se nismo otresli tega bremena. Še danes prihajajo nekateri, ali zapeljanci ali pa politični zagrizenci in plačanci, morda pa tudi osebni stremuhi, ki sejejo med nami razdor. Eni se trkajo na prsi, da so Kranjci in zato edini kulturni del naroda. Drugi, da so Primorci in samo oni tu doma, zato iz vseh služb ven neprimorce itd. Naš narodni sovražnik pa se smeje. Še vedno mu gre njegovo zlobno seme v klasje.

Zdi se, da je Slovenska krščanska zveza prva od tukajšnjih organizacij spoznala nespametno preteklost. Njeni »Slovenski večeri« so nam potrdilo tega. Ne samo ozek osebni interes, ne samo naša obala! Slovenski narod je več. Tudi Koroščí so Slovenci in tudi Kranjci in Štajerci in Prekmurci... Le kruta usoda in naši narodni nasprotniki nas tako dele v najrazličnejše države in državice. Večkrat tudi po naši krivdi, ker se sami ne čutimo dovolj močno med seboj povezane.

Da, koroški Slovenci, z vašo usodo smo povezani! Tudi za vas živimo, za vašo usodo trepetamo. Saj je to tudi naša usoda.

Prelomimo s preteklostjo narodne razcepljenosti. Živimo za skupno bodočnost. Velik del našega naroda trpi pod komunistično policijo, o drugem delu odločajo v Londonu, o Rabskih Slovencih sploh nihče ne govori, tržaško vprašanje še vedno rešujejo s trenutnimi političnimi merili. Vse brez nas. Svobodni Slovenci pa še niso sami spregovorili. In ne bodo zadovoljni tako dolgo, dokler ne bodo povsem svobodni gospodarji v lastnem domu. Do tega ima vsakdo pravico, torej tudi slovenski narod.

Okrepimo svojo narodno zavest in utrdimo našo narodno skupnost. Le tako lahko pričakujemo boljšo in lepšo bodočnost.

Razgled po svetu

Italija povabljena v Atlantsko zvezo

Strah pred novo vojno in gospodarska negotovost sta dva glavna činitelja, ki ne dopuščata, da bi se nemoteno izvedla obnovitev evropskih držav. Ta dva činitelja rušita duševno uravnovešenost in vse temelje, na katerih se mora zgraditi mir. Nihče noče izvršiti vseh odločnih korakov in se podvreči vsem osebnim žrtvam, ki jih zahteva uspešna gospodarska obnovitev, ako živi v strahu, da bo njegova domovina postala plen tujih armad in bo on oropan sadov svojega dela. Ako se hoče obnovo izvesti in pospešiti, je nujno, da je narodom zajamčena sigurnost. Ker je strah pred oboroženim napadom glavni povod negotovosti, je potrebno napraviti svobodne narode močne, da lahko ustavijo napadalca s silami, ki ga nadkriljujejo. To je edini uspešni ukrep, ki hkrati tudi zagotavlja mir.

Iz tega gledanja se je začela ustanavljati tako imenovana Atlantska zveza, ki naj bi zagotovila miren razvoj vsem državam zahodne Evrope, ki žive ob Atlantskem oceanu. Začetnice gibanja so bile Francija, Anglija in tri države Beneluksa (Belgija, Nizozemska in Luksenburg). Tej petorici sta se pozneje pridružili Severna Amerika in Kanada. Kot osma je pristopila Norveška. Po dolgih posvetovanjih je teh osem držav sprejelo sklepe, na podlagi katerih bo nova zveza, ki je zgolj obrambnega značaja, delovala. Zadnje dneve je bila v zvezo povabljena tudi Italija. Vlada je vabilo sprejela in ga predložila v odobritev parlamentu. Razen Italije bodo v Atlantsko zvezo najbrže povabljene še Danska, Irska in Islandska. 4. aprila bo potem Atlantska zveza v Washingtonu slovesno podpisana.

Britanska obramba

Britanski vojni minister je sporočil, da znašajo stroški za britansko obrambo v prihodnjem proračunskem letu 305 milijonov funtov. Britanska vojska je moderno opremljena. Britanija bo izpolnila vse obveznosti, ki jih je sprejela za obrambo zahodne zveze.

Ameriška obramba

Ameriško letalsko ministrstvo je objavilo poročilo, da imajo Združene države več skupin težkih bombnikov za dolge polete, ki so opremljeni z napravami za spuščanje atomskih bomb. Celotno ameriško letalstvo so modernizirali. Tudi ostale vrste oboroženih sil so posebej izvežbali za atomsko vojskovanje. Koliko je takih edinic, je vojaška tajnost, ki je niso objavili.

Sovjetski izdatki za oborožitev

Sovjetska vlada je predložila svetu Sovjetov doslej največji proračun v zgodovini Sovjetske zveze. Proračun za prihodnje finančno leto znaša 415 milijard rubljev. Ena petina celotnega proračuna, oziroma točno 79 milijard rubljev je določenih za vojaške izdatke. Vojaški proračun so povečali od lani za 13 milijard rubljev. Nobena država na svetu nima tako velikega vojaškega proračuna kakor Sovjetska zveza.

Avstrijska mirovna pogodba

Pogajanja za avstrijsko mirovno pogodbo še niso končana. Na jugoslovansko zahtevo o vojni odškodnini in o posebni avtonomiji za koroške Slovence so Avstrijci odgovorili odklonilno, zahodne velesile pa so pristale na to, naj bi vključili v mirovno pogodbo posebna določila za varstvo manjšin. Tudi o vojni odškodnini še niso izrekle zadnje besede. Sicer pa pri avstrijski mirovni pogodbi v resnici ne gre niti za ta vprašanja, ki bi jih z dobro voljo lahko rešili, ampak za nekaj drugega: če bo sklenjena avstrijska mirovna pogodba, bodo morale zasedbene čete oditi iz Avstrije. Če sovjetske čete odidejo iz Avstrije, morajo oditi tudi iz Madžarske, ker so tam zato, da varujejo zveze z zasedbenimi četami v Avstriji. Če bodo Sovjeti hoteli ohraniti svoje vojaštvo še v Avstriji, avstrijske pogodbe ne bo, če se bodo odločili za umik, pa bo Avstrija lahko kmalu dosegla mir in samostojnost.

Macedonija

Podpredsednik jugoslovanskega parlamenta Moša Pijade se je pritožil, da skušajo bolgarski in grški komunisti oklicati neodvisno makedonsko republiko. Nova republika naj bi obsegala grško, bolgarsko in jugoslovansko Makedonijo. Moša Pijade je rekel, da skušajo s tem razkosati Jugoslavijo. Nekaj dni nato so grški komunisti izjavili, da nimajo teh namenov.

Jugoslavija in Zahod

Kakor poroča ameriški tednik »Newsweek«, bodo Združene države vzpostavile trgovinske odnošaje z Jugoslavijo. Jugoslavija bo lahko kupovala v Združenih državah nekatere vojaške predmete, ki so za druge države komunističnega bloka prepovedane. Če se bo ta poskus obnesel, pravi omenjeni list, bo Jugoslavija lahko dobila tudi druge predmete, kakor stroje, letala in strelivo. Združene države ne bodo stavile za to dovoljenje nikakih političnih pogojev.

Iz življenja Cerkve

Tih jubilej

Papež Pij XII. je prosil, naj letos ne bo nikakih proslav na deseto obletnico njegovega kronanja dne 12. aprila, in sicer »zaradi žalostnih razmer, v katerih mora živeti katoliška cerkev v mnogih državah«.

Katoliški misijonarji ostanejo na Kitajskem

Katoliški misijonarji, ki imajo kaj cvetoče misijone na Kitajskem, so sklenili, da bodo ostali na svojih mestih tudi v tistih krajih, ki so jih ali jih bodo zasedli kitajski komunisti. Delovali bodo na misijonih, v šolah in bolnišnicah, dokler jim bo to delo omogočeno.

Poljska pravoslavna cerkev podvržena Moskvi

Poljski pravoslavni škof Dionizij, ki je bil poglavar poljske pravoslavne cerkve, je od leta 1946 večkrat odklonil vabilo, naj obišče moskovskega patriarha. Vedel je, da bi se mu s tem moral podvreči. Predsednik Beirut ga je zato lani odstavil. Njegovega namestnika še niso izvolili. Ko bo izvoljen, ga bo morala potrditi vlada. S tem si hoče komunistična stranka zagotoviti nadzorstvo nad pravoslavno cerkvijo. Njegov začasni namestnik škof Timotej je lani obiskal Moskvo in se potegoval za samostojnost poljske pravoslavne cerkve, toda poljski komunisti se s tem niso zadovoljili in zahtevajo, da se mora novi poglavar po izvolitvi podvreči Moskvi.

Liturgija in televizija

Versko svečanost posvetitve treh novih katoliških škofov, ki je bila 7. marca v katedrali Sv. Imena v New Yorku, je lahko videl obširni del Združenih držav od New Yorka pa tja do St. Louisa, kjer so v stotinah samostanov in župnišč, šol in drugih verskih ustanov postavili nalašč za to televizijske sprejemnike. To pot je bilo prvikrat, da so takšno versko svečanost prenašali televizijsko. Nove škofe, D. McNamara, William Cousinsa in William O' Connorja, je posvetil kardinal Samuel Stritch.

Stoletnica sv. Frančiška Ksaverija

Japonska se pripravlja, da proslavi letos četrto stoletnico, odkar je stopil na japonska tla sv. Frančišek Ksaverij. Proslav se bodo udeležili tudi pogani. Med drugim bodo v vseh šolah brali njegov življenjepis.

Sv. oče je poslal za japonske otroke 5 milijonov in pol jenov z namenom, da naj jih obrnejo v pomoč od vojne prizadetim sirotam. To je že tretji dar sv. očeta japonskim otrokom po vojni.

Papež je poslal pol milijona zlatih kitajskih dolarjev tudi na Kitajsko Društvu za pobijanje jetike. Pomoč je zelo potrebna, saj računajo, da na Kitajskem umre za jetiko letno dva milijona ljudi. Tam je 20 milijonov obolelih na pljučih.

Opat Lou Tseng Tsiang

V nekem belgijskem benediktinskem samostanu je pred kratkim umrl opat Celestin Lou. Pokojni opat je bil po rodu Kitajec. V svoji domovini je dosegel najvišje časti: bil je poslanik, zunanji minister in celo ministrski predsednik. Nato pa je odložil vse časti in stopil v benediktinski samostan. Celestin Lou je bil dober nabožni pisatelj, ki si je veliko prizadeval, da bi pokazal, kako zelo se ujema duh kitajskega naroda z moralnimi načeli krščanstva.

Pomiloščenje

Na Španskem je ministrski svet pomilostil na 30-letno ječo dva na smrt obsojena komunista, ker je zanju posredoval apostolski nuncij na papeževo priporočilo.

TRETJA POSTNA NEDELJA

Iz svetega evangelija po Luku.

Tisti čas je Jezus izganjal hudega duha, ki je bil nem. Ko je pa hudega duha izgnal, je mutec spregovoril in množice so se začudile. Nekateri izmed njih so pa rekli: »Z Beelzebubom, poglavarjem hudih duhov, izganja hude duhove«. Drugi pa so ga skušali in so zahtevali od njega znamenja z neba. Toda on je poznal njih misli in jim je rekel: »Vsako kraljestvo, ki se razdeli zoper sebe, se opustoši in hiša se na hišo zruši. Če je torej tudi satan zoper sebe razdeljen, kako bo ostalo njegovo kraljestvo? ker pravite, da z Beelzebubom izganjam hude duhove, s kom jih izganjajo vaši sinovi? Zato bodo oni vaši sodniki. Če pa s prstom božjim izganjam hude duhove, je torej prišlo k vam božje kraljestvo. Kadar močni oborožen varuje svoj dom, je na varnem njegovo premoženje: če pa pride močnejši od njega in ga premaga, mu vzame vse orožje, na katero se je zanašal, in razdeli njegov plen. Kdor ni zmenoj, je zoper mene, in kdor ne zbira z menoj, raztresa.

Kadar nečisti duh odide iz človeka, hodi po suhih krajih in išče pokoja, in ko ga ne najde, pravi: »Vrnil se bom v svojo hišo, odkoder sem izšel«. In ko pride, jo najde pometeno in okrašeno. Tedaj gre in si privzame sedem drugih duhov, hujših ko je sam, in gredo vanjo in ondi prebivajo; in končno stanje tega človeka, je hujše od prejšnjega.

Ko je pa to govoril, je neka žena iz množice povzdignila glas in mu rekla: »Blagor telesu, ki te je nosilo, in prsim, ki so te dojile!« On pa je rekel: »Da, še bolj pa blagor tistim, ki božjo besedo poslušajo in ohranijo«.

Odlomek iz Postnega pisma za goriško nadškofijo

Pogled po nadškofiji, ki je bila zadnje čase skrčena na 84 duhovnij s 160.000 prebivalci, nam kaže marsikaj, kar nam je v tolažbo, a žal je tudi mnogo napak, ki nas zelo bolijo. Na te napake bi radi opozorili svoje duhovnike in vernike, in predvsem na pomanjkljivo organizacijo mnogih naših duhovnij in zato seveda tudi na njihovo životarjenje.

V mestih in večjih središčih, kjer je več cerkva, se verniki zelo radi izognejo župnijskim dolžnostim. Ne poznajo se med seboj, ne poznajo svojega župnika, včasih ne vedo niti, da župnija obstoji, niso povezani med seboj v župnijski družini pod skrbnim vodstvom župnika, ki je pravi duhovni oče vseh župljanov.

Boljši kristjani že poskrbijo, da se ob nedeljah in praznikih udeležijo sv. maše, a malo jih je, ki bi tej veliki dolžnosti zadostili v svoji župni cerkvi.

Večina kristjanov po mestih pa je brezbrižna do dolžnosti, ki jih nalaga sv. krst in sv. birma. Te boste videli v cerkvi le ob večjih praznikih ali ob izrednih prilikah, kot so poroka, pogreb in krst kakega sorodnika.

V manjših podeželskih župnijah so te napake bolj redke. Ker ni drugih cerkva, morajo verniki v župno cerkev in jo tudi res smatrajo za svojo cerkev. A večkrat ta njihova cerkev nima ničesar ali skoro ničesar, kar bi zadostilo duhovnim željam raznih vrst ljudi. V njih ni življenja, ni razgibanosti. Zdi se kot bi župnija vernikom ne nudila drugega kot nedeljsko sv. mašo z enolično pridigo, ki ne vzbuja nikakega zanimanja, in popoldansko službo božjo ob taki uri (ob 2. ali 3.), ko ljudje poleti počivajo, v hladnejših letnih časih pa gredo na svež zrak.

To ni župnija. In tudi ni, če bi prej omenjenemu dodali še kako večerno pobožnost ob tridnevnicah in devetdnevnicah, izredne priprave za zunanjo slovesnost kakega praznika, ali krščanski nauk za otroke, kot je pri nas marsikje v navadi (krščanski nauk za odrasle izginja v naši ubogi nadškofiji).

To ni župnija! Župnija je vse kaj drugega in Mi bi vam radi s tem pastirskim listom pokazali, kaj je.

Kristus, božji ustanovitelj sv. Cerkve, je postavil Petra za svojega vidnega namestnika na zemlji in mu poveril polnost svoje oblasti nad vso Cerkvijo, ki se ima razširiti po vsem svetu. Tudi ostale apostole je poslal po svetu, naj oznanjajo evangelij, krščujejo in vodijo narode k Bogu z isto duhovniško oblastjo pod Petrovim vodstvom.

Svet se je tako začel deliti v velika apostolska ozemlja, ki so se s časom zopet razdelila v manjše dele z jasno začrtanimi mejami. To pa zato, ker je število kristjanov in verskih občin rastlo in je moral najvišji pastir ali pa cerkveni zbori skrbeti , da je dušnopastirsko delo na podlagi teh razmejitev lepše uspevalo. Tako so nastale škofije. Vsaki škofiji je bil postavljen na čelo Episcopos ali škof, s polnostjo duhovniške oblasti, kot so jo imeli apostoli, katerih so škofje zakoniti nasledniki.

Ker so pa tudi v manjših naselbinah zrastle skupine vernikov, so morali škofje posvetiti duhovnike in jih postaviti med nje kot svoje pomočnike, da so tam opravljali evharistično daritev, delili najpotrebnejše zakramente, učili krščanski nauk ter tako skrbeli za duhovne potrebe teh neumrjočih duš. S časom so ti duhovniki dobili večjo neodvisnost in jim je bilo v škofiji točno določeno ozemlje, na katerem so vršili svoje dušnopastirsko poslanstvo.

Tako so nastale župnije, kot jih imamo dandanes. In če še pomislimo na duha, ki je oživljal prve kristjane, o katerih pravi sv. pismo, da so bili »enega duha in enega srca«, to se pravi, da so bili enega mišljenja ter jih je ljubezen vezala med seboj in duhovnikom v v eno družbo, — bomo razumeli, kakšna bi morala biti župnija v današnjih časih, da bi odgovarjala zamisli in željam Cerkve.

Zdaj pa poglejmo, kakšen mora biti vernik, da bo res pravi župljan. Če je župnija družina, mora biti vernik dober član te družine, to se pravi, da mora z njo živeti, deliti z njo veselje in žalost, mora rad biti v družbi z drugimi člani te družine, poznati in ljubiti mora njenega očeta — župnika.

Kakšen član bo v tej božji družini, če ne pozna niti imena svojega župnika, če ne ve, v kako župnijo spada, če se nikdar ali skoraj nikdar ne mudi v družbi ostalih članov župnije. Žal, da je posebno v mestih mnogo vernikov v takem razmerju do svoje župnije.

Dober župljan ne sme biti odsoten, kadar se v župniji praznuje kak poseben praznik, kadar se v župni cerkvi izredno oznanja božja beseda, kadar župnik kliče vse svoje vernike k skupni pobožnosti ali skupnemu delu za dobrodelnost.

Sv. Cerkev priporoča v svojem zakoniku (čl. 859), naj bi vsak vernik prejel velikonočno obhajilo v svoji župniji; če pa je drugod opravil to svojo dolžnost, naj bi o tem obvestil svojega župnika. In verniki, ki večkrat prejemajo sv. obhajilo, naj bi čutili skoraj dolžnost, da ga včasih prejmejo v svoji župni cerkvi. Tako bodo dali dober zgled ter znova obnovili nadnaravno vez z očetom in brati po veri, kot ista miza druži družino v enoto in utrjuje vezi naravne ljubezni.

Kako lepo je slišati v mesecu maju župnijsko družino, ko poje pesmi Mariji Materi vsake župnije. Takrat so res vsi otroci iste nebeške Matere in bratje med seboj. In evharistični Jezus iz tabernaklja posluša in sprejema prošnje po svoji brezmadežni Materi. In vendar, koliko župljanov ni prisotnih pri majskih šmarnicah! Nočejo slišati klica nebeške Matere, ko jih vabi po duhovniku. Po svojih potih hodijo in iščejo zunanjega bleska in veličastne glasbe, da ne omenimo onih, ki se v dneh, Mariji na poseben način posvečenih, Marije niti ne spomnijo.

Koliko drugih prilik je še, ki bi morale župljane priklicati v njihovo župno cerkev in vedno tesneje povezati med seboj. A, žal, mnogo župnikov toži, da se verniki ne zmenijo za njihova vabila.

Naj se torej naše verno ljudstvo vrne k svoji župniji. V njej so zadobili luč sv. vere, ko so pri sv. krstu začeli svoje nadnaravno življenje. Naj se vrnejo verniki k svojemu očetu — župniku, ki mu Bog daje posebne dejanske milosti pri tako važnem delu, kot je zveličanje duš.

Naj zopet zaživi župnija svoje občestveno življenje, da bodo v njej cvetele vse dobre in svete ustanove, ki pospešujejo versko življenje, in da bo iz nje zrastlo mnogo pomočnikov pri reševanju duš.

Naj dobiva krščansko ljudstvo pri svojem dušnem pastirju obilo duševne hrane; ta pa naj postane vsem vse in tako jih bo pripeljal v srečno večnost.

Župnija bo postala tako to, kar je bila v prvih časih: skupnost blagih duš, povezanih med seboj po veri in ljubezni, v kateri se vsi trudijo, dušni pastir in verniki, da bi postali popolnejši kristjani in tako dospeli v večno domovino.

Odnos med fanten in dekletom

Med vzroki, da fant in dekle medsebojno ne zavzemata pravilnega stališča in si morda nakopljeta nesrečo, je večkrat to, da ne računata dovolj z razlikami njune narave.

Bog je moško in žensko duševnost različno ustvaril zato, da laglje tvorita življenjsko enoto. Nobeden od njiju po duši ni zaključena celota; vsakemu nekaj manjka, kar more dobiti šele pri drugem. Mož ima svojstva, ki jih žena nima; žena zopet ima značilnosti, ki možu niso dane. Dopolnjujeta se, zato hočeta drug drugega. Ta različnost je res samo različnost in za nobenega od njiju ne pomeni manjvrednosti.

Različnost moške in ženske duševnosti v otroški dobi

Različnost moške in ženske narave se pokaže že v *otroški dobi*.

Deček ceni moč in pogum. Rad se udejstvuje, zmerom hoče kaj novega narediti. Vrednost tovariša ceni zlasti po moči in drznosti. Takoj bi rad v življenje, tudi v tujino, da bi kljuboval nevarnostim in obvladal ovire. Razmišlja in dela načrte. Zna biti tudi zelo nežen, zlasti do matere in sestre, toda le, ako se v družini kaj posebnega pripeti ter mu skoro siloma odkrije dušo. Pastirji so zvečer, ko se gosti mrak in ogenj pojema, včasih čudovito nežni; njih čedalje tišji glas javlja srčne strune, ki jih ob dnevni hitrici ne skušaj zasleditи, da ne boš rezko odklonjen.

Deklica je pa obrnjena vase, v domače, v najbližjo okolico. Svojo ljubečo skrb udejstvuje v igranju, zlasti s punčko. Ako odkrije kakšno gorje, prepreže žalost njene otroške oči. Njene ročice hitijo pomagat, tolažit in delat veselje; njene drobne ustne znajo najti nešteto sladkih besed, da bi lečile srčno rano. V njeni ljubkosti se pa že oglaša težnja po ugajanju. Rada se lišpa in tudi sicer naredi lepo, čeprav kdaj na račun resnice.

Spolni nagon v obeh še spi — razen če ga je pohujšanje nasilno vzdramilo.

Dr. Jaklič —Svetla pot.

Socialna šola

Zadnjič smo govorili o državljanskem življenju, o državi, o raznih oblikah državne oblasti in smo zaključili, da je mogoče državno oblast spremeniti le z zakonitimi sredstvi, razen v primerih neznosne tiranije, kjer so državljani upravičeni tudi do nasilnega prevrata, če so vsa druga sredstva izčrpana.

Državna oblast pa nikakor ni neomejena. Upravičena je le do takšnega ravnanja, ki koristi skupni blaginji državljanov in družbe in do ničesar drugega.

Država sme uporabljati fizično silo. Fizična sila je za oblast neobhodno potrebna, ker drugače država ne bi mogla izpolnjevati svojih nalog. Vendar pa sme državna oblast uporabljati fizično silo le za dosego zakonitih smotrov. Kdor ima zakonito oblast, izdaja in proglaša zakone, ki morajo skrbeti za dobro državljanov in ne smejo kršiti njihovih naravnih pravic. Če državni zakoni te pravice kršijo, zgubijo svoj pravi namen in niso več obvezni. Iz razlogov previdnosti ali za preprečitev večjega zla za družbo se lahko državljani pokorijo tudi takim zakonom, ki jih v vesti ne vežejo več, ker so prekršili mejo, katero jim določa naravna pamet. Če pa taki zakoni predpisujejo državljanom dejanja ali opustitve, ki nasprotujejo naravnemu pravu ali pozitivnemu božjemu pravu, mora človek bolj ubogati Boga kakor ljudi.

Država je po svoji naravi trajna ustanova. Iz tega izhaja pravilo, da mora izpolnjevati pogodbe, finančne ali druge obveznosti, ki jih je sprejela, čeprav so nastale spremembe v ljudeh, ki so jih kot trenutni nosilci državne oblasti sprejeli ali četudi se je spremenil politični režim, kateremu so pripadali ljudje, ki so jih sprejeli.

Država je pravna oseba. Tvorijo jo sicer posamezniki, toda ti posamezniki so združeni v posebno telo, ki po pameti uravnavajo svoje delovanje po smotru, ki daje temu telesu politični značaj. Ker je država združba bistveno različnih posameznikov, nima in ne more imeti več kot človečanske pravice in dolžnosti, le da so večje in širše kot pri katerem si bodi posamezniku. Država je torej podvržena istim moralnim zakonom pravičnosti kakor posamezniki in se mora po njih ravnati tudi pri odnošajih z drugimi državami.

Smoter državne oblasti

Oblast, ki vodi delovanje države za dosego skupne blaginje, mora v prvi vrsti jamčiti in ščititi pravice posameznikov in skupin na svojem ozemlju. V ta namen mora imeti država oblast, da prepreči zlorabe, protipravnost in kaznuje kršitelje zakonov. Državna oblast mora tudi pospeševati gmotni, moralni in duhovni napredek državljanov, toda ta njena naloga ne sega na vsa področja.

Država ne skrbi n. pr. za večno srečo državljanov, ker je to naloga Cerkve. Država ji mora pri tem pomagati, ne sme pa se postaviti na njeno mesto. Tudi pri posvetnih stvareh mora država paziti, da ne duši zasebne pobude. Njena dolžnost je, usmerjati zasebno pobudo, jo podpirati in, če je potrebno, dopolnjevati ter paziti, da ostane v dovoljenih mejah. Kakor Bog vodi ves svet in hoče vsemu človeštvu dobro, tako mora v svojem okviru tudi država posnemati Boga pri skrbi za ljudstva časno in večno srečo. In kakor Bog človeku dopušča svobodno voljo, tako mora tudi država svojim državljanom dopuščati potrebno svobodo, ki pa ne sme iti v škodo drugih državljanov ali skupnosti.

(Dalje)

Koledar za prihodnji teden

20. marca. NEDELJA. Tretja postna (brezimna).

21. PONEDELJEK. Benedikt, opat. Rodil se je l. 480. po Kr. Že v mladosti se je odločil za življenje po vzoru popolnosti in šel v samoto. Na gori Cassino južno od Rima je ustanovil slavni samostan, ki je postal zibelka benediktinskega reda; odtod se je red razširil kasneje po vsej Evropi. Tako je Benedikt začetnik krščanskega redovništva na Zapadu in ga je šteti med največje kulturne delavce.

22. TOREK. Lea, vdova. Caharija, papež.

23. SREDA. Pelagija, mučenica.

24. ČETRTEK. Nadangel Gabrijel.

25. PETEK. Marijino oznanjenje. To je praznik prvega reda, ni pa zapovedan. Gabrijel je prinesel Devici Mariji nebeško sporočilo, da je izbrana za mater božjega Sina. Ko je izrekla svoje privoljenje, se je Bog učlovečil: »In beseda je meso postala«. Teh visokih skrivnosti se vsak dan spominjamo, kadar zvoni »Angelovo češčenje« ali »Zdravomarijo«.

26. SOBOTA. Emanuel, mučenec

Truman častita Myron-u Taylor-ju, svojemu zastopniku pri Vatikanu, potem, ko mu je podelil visoko odlikovanje za njegovo uspešno delo. Myron Taylor je zastopal pri sv. očetu že rajnega Roosovelt-a.

Pogodba za obmejni promet med Italijo in Jugosl.

Goriška trgovska zbornica je objavila poročilo o izmenjavi blaga med našo deželo in Jugoslavijo na podlagi pogodbe sklenjene v Vidmu dne 3. 2. 1949. Blago, ki se bo iz Italije izvažalo, je sledeče: Tkanine za 100 milijonov, bombažev sukanec za 150 mil., zdravila za 7 mil., eletrotehnični material za 35 mil., deli avtomobilov za 30 mil., stroji za javna dela za 20 mil., hišna oprema, obrtni izdelki, kolesa in podobno 200 mil., poprava avtomobilov za 50 mil.

Blago, ki ga bo uvozila Jugoslavija je sledeče: bukov les za žago za 12 mil., bukov les za rabo 12 mil., lipov in črešnjev les za 7 mil., kostanjev les za 6 mil., jelove deske za 120 mil., bukove deske za 60 mil., kurilni les za 40 mil., tramovi za 20 mil., lesni odrezki za 4 mil., lesno oglje za 6 mil., kompensirani les za 5 mil., lesena volna za 2 mil., parketi za 1 mil., sadje in zeleniava za 15 mil., mleko in mlečni izdelki za 20 mil., osoljena čreva za 15 mil., zdravilne rastline za 5 mil., konji za 15 mil., goveje meso za 25 mil., suha roba za 30 mil., vino, pivo, marmelada, suhe gobe, suhe češplje, sadni sokovi, usnje, semenska ajda in podobno za 170 mil.

Dovoljenja za uvoz, kakor tudi za izvoz bosta izdajala za italijansko stran Deželni urad za trgovino in obrt v Gorici, za Jugoslavijo pa Odbor za zunanjo trgovino v Ljubljani, ali radi hitrejšega uradovanja njen delegat v Solkanu. Blago se bo izmenjevalo na podlagi računa v lirah potom tekočega računa pri podružnici Italijanske banke v Gorici in podružnice Narodne banke v Ljubljani. Goriški carinski urad bo direktno dovoljeval prihod jugoslovanskih avtomobilov v Gorico za popravila.

Kakor je že znano, ta pogodba stopi v veljavo istočasno z obojestranskim sporazumom, za katerega so v teku pogajanja med Italijo in Jugoslavijo.

Dopisi

TRST

V torek je pripravil Prosvetni odsek Slovenske krščanske socialne zveze v Trstu Slovencem izredno lep večer. V nabito polni dvorani je zavladalo toplo domače razpoloženje, ki se je stopnjevalo od točke do točke. Za kratko uro so se tržaški Slovenci povezali s koroškimi Slovenci, z njihovo preteklostjo in z njihovo usodo. Pred nami je bila vsa čudežno lepa koroška zemlja s čistimi jezeri in z visokimi snežnimi vrhovi, z ravnimi polji in s prijaznimi vasmi.

Uvodno predavanje nas je povedlo v preteklost Slovencev na Koroškem. Predavatelj je naštel vsa važna zgodovinska poglavja, vse zgodovinske spomenike, ki pričajo o bogatem narodnem in političnem življenju Slovencev na Koroškem.

Naslednje predavanje pa je s skioptičnimi slikami vodilo gledalce preko Koroške. Prijazne vasi so govorile o slovenski domačnosti, ki v njih vlada. Stolpi cerkva so s svojim slogom pričale, da jih je gradil slovenski zidar. Znamenja ob poteh so kot drugod po Sloveniji. To je res tipično slovenski svet.

Predvsem pa je čudovita narodna pesem. Kvintet Katoliške prosvete, ki smo ga že ponovno slišali, je zapel tako toplo in domače, da je prevzel naenkrat vso dvorano. Svetojvanke so nastopile v narodnih nošah, kar je še bolj dvignilo prijetno domače razpoloženje. Upamo, da nam bo kvintet pripravil še večkrat tak prijeten večer.

Iz tega slovenskega razpoloženja je nujno govorila želja tržaških Slovencev, da bi v tem trenutku, ko v Londonu odločajo o naših bratih na Koroškem, bile uresničene zahteve naših bratov. Z navdušenjem se sprejeli vsi resolucijo, ki pozdravlja našo Koroško, namestnike zunanjih ministrov v Londonu pa prosi, da zagotove Slovencem vse narodne pravice.

Vsi smo odhajali s tega večera bogatejši za eno misel, da moramo biti vedno trdno povezani z ostalimi svojimi brati, pa kjer koli že žive.

Prihodnji »Slovenski večer« bo v torek 22 t. m. Začetek ob 19,15. Naj ga noben tržaški Slovenec ne zamudi!

Doberdob

V Doberdobu se je otvorila šola za italijanske otroke. Teh otrok je sicer samo sedem, pa vendar naj le imajo pouk v svojem maternem jeziku, da bi le tudi slovenski otroci imeli vedno in v vsakem kraju pouk v svojem jeziku.

Večerna šola je prenehala, upamo, da samo začasno, saj težave in zapreke bi se dale gotovo premagati, le dobre volje je treba. Bi ne bilo morda prav, da bi se slovenski šolniki za to šolo pobrigali in bi se zopet nadaljevala?

Veselje je Doberdobcem napravil dež, ki je bil kakor povsod zares potreben.

Rojan

Tudi mi Rojančani z veseljem pozdravljamo naš Katoliški glas. Radi ga čitamo in tudi poročali bomo včasih kako je v Rojanu. Danes na žalost nimamo veselih novic, kajti že s prvim decembrom lanskega leta nas je zapustil naš dragi kaplan č. g. Jože Gregor. Posebna zahvala naj mu gre za njegovo prizadevanje pri širjenju katoliškega časopisa.

Pogrešajo ga predvsem otroci, katerim je posvetil očetovsko skrb. Živo so nam še v spominu prva sv. obhajila. Kako goreče je pripravljal otroke na njihov najlepši dan so pričale njegove nedeljske pridige. In ko je napočil dan prvega sv. obhajila, s kakšno radostjo je peljal male božje svate k angelski mizi. Mirno lahko trdimo, da so bili ti dnevi najbolj slovesno praznovani skozi vsa leta njegovega dušnega pastirstva v fari.

Vpeljal je tudi otroški pevski zbor, ki poje že skoro štiri leta vsako nedeljo pri šolski sv. maši. Tudi v delavnikih je po možnosti zbiral otroke v prostorih Marijine družbe in jih zabaval z raznimi igricami, petjem in skioptičnimi slikami.

Že v letu 1941, ko je še služboval kot kaplan pri Novem sv. Antonu je ob konfinaciji č. g. Gabrovška prevzel vodstvo Marijine družbe in jo vodil skozi sedem let. Shodi, predvsem dekliški so bili vsi globoke duhovne vsebine!

Spominjali se ga bomo s toplo hvaležnostjo in prosili Vsemogočnega naj ga spremlja na novem misijonskem polju.

Po njegovem odhodu je fara občutila glede verskega življenja veliko praznoto, katero čuti še danes po treh mesecih, ker nimamo rednega dušnega pastirja, in jasno, da pri tem versko življenje v fari tipi!

Prisrčna zahvala naj gre č. g. novomašniku R. Bogatcu, ki je poleg svojega službovanja v drugih vaseh, sprejel začasno še oskrbo naše fare in pokazal veliko dobre volje in požrtvovalnosti! S hvaležnostjo se ga bomo spominjali!

Ponovno se bomo oglasili, ko bomo sprejeli v našo sredo tako željno pričakovanega stalnega dušnega pastirja.

Žabnice

Pri nas je začel sveti misijon, ki bo trajal do sv. Jožefa. Imamo dva govornika, eden za Italijane in eden za Slovence. Naš misijonar je gospod Vidmar, salezijanec iz Gorice. Vreme je ugodno in upamo, da bo sv. misijon zares uspel v našo duhovno obnovo, katere smo potrebni. Drugih novic za enkrat ni pri nas, če izvzamemo, da smo predpustom v novi farni dvorani imeli prvo zelo lepo uspelo zabavo. Prirediteljem smo zato zelo hvaležni. Vaš list je tu premalo razširjen, vendar ga beremo radi.

Dolina

V naši župniji smo imeli v preteklem mesecu celo vrsto lepih dni. — Nepozabno nam mnogim ostane v spominu filmska predstava o svetem Janezu Bosku. To ni bil navaden film, ampak kar proslava tega velikega mladinskega svetnika in vzgojitelja. Le zakaj ne more ta moderni svetnik po svojih slovenskih sinovih kaj več narediti za našo primorsko mladino? — Na prvo predpostno nedeljo popoldne je bilo v naši cerkvi kaj živahno. Vse malo, »kar leze ino gre«, je to popoldne sprejela naša farna cerkev. Imeli smo slovesni blagoslov otrok, kakor nedeljo prej v Škednju in v Ospu. Tako prisrčne pobožnosti že dolgo ni videla naša cerkev, Saj je besedilo tega slovesnega blagoslova tudi tako lepo in pomembno, da se mora odpreti srce. Vsi naši šolarji in številni mali kričači so z največjim veseljem pristopili in sodelovali pri tem svojem prazniku. Ta nepozabni dan je zaključil kitajski deček »Čin — Čao«, ki nas je s svojimi barvanimi slikami dobro zabaval v dvorani. — Kmalu po tem dnevu veselja je naša mladina zopet doživela lep večer. Farno mladinsko menzo, v katero redno zahaja čez 80 šolarjev, je obiskala posebna komisija iz Trsta. To je bilo petja in veselja, zlasti ko so se prismejale pince in čokolada. Takih obiskov si še kar želimo.

Sovodnje

Z veseljem sporočamo, da so nam pretekli teden prišli težko zaželeni zvonovi. V nedeljo jih je sam prevzvišeni g. knez in nadškof ob 3h popoldne slovesno blagoslovil. Tako imamo sedaj tudi popolno zvonjenje v zvoniku. Ljudstva se je pri tej slovesnosti zelo veliko zbralo. Naša želja je, da bi ti zvonovi vsem faranom postali klicarji k Bogu.

Mačkovlje

Tudi v našo vas se sliši »Katoliški glas«. Kar trideset družin ga redno bere, drugi si ga v časih kupijo v Trstu. Tako vsaj malo vidimo, kako živite v velikem svetu, kjer je elektrika in radjo in nebroj drugih stvari. Mi vsega tega nimamo, a smo srečni v svojih lepih, čeprav skromnih hišicah. Sedaj, ko imamo v naši cerkvici tudi Najsvetejše, je naša sreča še večja. Vsako nedeljo pride med nas g. kanonik Salvadori, ki prav pridno skrbi za naše duše. Pri vsem lepo urejenem verskem življenju pa so naše misli vsak dan pri našem nepozabnem g. župniku, ki je sedaj že drugi mesec na prisilnem delu v Istri. Komaj čakamo, da se zopet vrne med nas. — Krištjani v Ospu so te nedelje brez svete maše. Oblasti namreč ne pustijo, da bi tržaški duhovnik maševal v coni B, ako nima zato posebnega obrtnega dovoljenja.

Štandrež

V spomin na rajnega g. župnika Kosovela je daroval g. občinski svetovalec Bratuž Rudolf lir 1000 za naše reveže. Vsem udeležencem pogreba se zahvaljujemo *Štanderci.*

HARMONIJUM NA PRODAJ

Cena po dogovoru.

Trst, Ulica Giuliani št. 16/II.

PIERRE L'ERMITE

Kako sem ubila svojega otroka

V tistih par dneh, kolikor jih je še preostajalo, preden je Dominik sam obiskal patronaž, je skušal župnik v njem nekoliko utrditi zaupanje do samega sebe. Ker se je deček bavil s fotografiranjem samo za zabavo in kratek čas, mu je svetoval, naj nekatere stvari malo ponovi in se pouči tudi o fotografiranju z barvami, da bo govoril lepo jedrnato in fantom tudi kaj novega povedal.

Dominik je bil v vsem poslušen, predavanje si je lepo napisal in se nekatera mesta celo na pamet naučil. Tega župniku seveda ni povedal.

Nekoliko je očividno tudi pretiraval.

Ta prvi stik z vajenci in mladimi delavci je bil za Dominika in njegovo okolico v resnici velik dogodek. Ampak če ne bi bil župnik tega tako odločno in obenem obzirno zahteval, se kaj takega ne bi bilo nikdar zgodilo.

Radi te neznatne stvari je bil Dominik ves teden v skrbeh. Dal se je ostriči, pred predavanjem ni mogel niti večerjati in vročine je imel 38 stopinj, a tega kajpada ni povedal materi, ko ga je objela in vprašala, zakaj je tako razgret.

Župnik pa je bil popolnoma miren, ko je prišel ponj in se je delal, kot da zanj ne bi bilo enostavnejše stvari na svetu.

Dominik je stopal ob njem kakor kakšen mlad modrijan. Fotografski aparat je nosil na jermenu preko ramen, kar je bilo v Parizu in za Parižana nekoliko smešno; vendar mu župnik tega ni maral reči naravnost v obraz. Prišla sta v neko zelo prometno ulico, kjer so bile odprte vse gostilne in kinematografi. Nekatera dekleta so prestrašene iskale kakšnega železnega predmeta, ko so zagledale duhovnika. Vsak večer se dogajajo podobni prizori, zato se za tako malenkost nihče več ne zmeni. Dominik pa tudi radi tega ni mogel ničesar opaziti, ker še ni slišal, da bi ljudje na ta način koga zasramovali.

V neki dvorani patronaža je gorela luč. Nekateri so kvartali, drugi čitali, tretji telovadili ter se hrupno podili po dvorani. Vsi so prišli k župniku in voščili dober večer njemu in nekoliko tudi mladeniču, ki je prišel z njim, a ga še niso poznali. Potem so se zopet vrnili vsak k svoji mizi.

Dominik je vsem, ki so ga kaj vprašali, odgovarjal vljudno, kot bi bil v salonu svoje matere. Vikal je celo hudomušne in navihane paglavce, ki so ga že tikali in se komaj komaj zadrževali, da mu niso postregli s katero onih burk, ki so skupna dedščina patronažev in se skrbno prenašajo iz roda v rod.

Nato sta stopila v dvorano, kjer so bili člani, ki so med mastnimi opazkami veselo metali karte. Dominik seveda ni vedel, kako se igra »durak« in ni mogel razumeti, kaj se pravi »voziti domov«.

Pet ali šest delavcev je stalo okoli peči. Nekdo je na glas čital pismo, ki ga je pisal neki tovariš, vojak v Alžiru, hudoval se je, zakaj mu nič ne pišejo.

Župnik stopi naravnost k tem fantom. Dominik je obzirno ostal zadaj, ko pa mu župnik pomigne, stopi tudi on nerodno bliže. Bilo ga je sram, pa je skušal s smehom zakriti svojo zadrego, na dnu duše pa je bil užaljen radi načina, kako je bilo pisano pismo, katerega ni razumel skoraj nobene besedice.

Vendar je bilo pismo dosti jasno, da bi ga moral razumeti vsak paglovce v četrtem oddelku. Toda Dominik, ki je govoril tri žive jezike, ni poznal tega jezika, v katerem govore skoraj po vseh patronažih v predmestjih in ki je najbolj živ izmed vseh jezikov.

Pismo se je glasilo tako:

»Prečastiti gospod župnik in vsi stari stebri patronaža!

Zdi se mi, da ste brez vsakega usmiljenja pozabili na nas reveže, ki nas ko črno živino podijo čez drn in strn.

Novice

Ureditev najemnin v Trstu

Zavezniška vojaška uprava, ki se popolnoma zaveda težkega gmotnega položaja lastnikov nepremičnin, namerava urediti najemnine na anglo-ameriškem področju Svobodnega tržaškega ozemlja v skladu z italijanskim najemniškim postopkom.

V ta namen pripravljajo zakon, čigar določila stopijo v veljavo 15. maja 1949. Zakon bo pravočasno izšel.

Premeščenje

Znani in priljubljeni slovenski spovednik v goriški kapucinski cerkvi p. MARIJAN O. Cap. je bil te dni premeščen v Loreto, kjer bosta skupaj s p. Otonom za prihodnje sveto leto na razpolago tujim romarjem za sv. spoved. P. Marijana bomo težko pogrešali. Želimo mu božjega blagoslova v novi službi.

Župnik Kragelj z Livka izginil

Takoj po Božiču je došla novica, da so g. župnika Kraglja iz Livka odpeljali neznano kam. Mi smo molčali, ker vsaki novici ne verjamemo. Sedaj se nam pa to poročilo potrjuje. Dejstvo je namreč, da župnika ni več na Livku in ljudstvo ne ve, kje se nahaja.

Dva mrliča v Šempetru

Prejšnji teden smo slišali streljanje za novo bolnico. Dva človeka, mož in ženska sta hotela skrivaj čez mejo, toda miličnikova mitra je oba pokosila. Tako postopajo v Jugoslaviji za nedovoljen prestop meje. Našemu čutu se to postopanje gabi. Gotovo je nedovoljen prestop meje kaznivo dejanje, toda da bi bila smrt na mestu za ta prestopek primerna kazen, nas ne bo nikdo prepričal.

Finančne stiske kominformistov v Trstu

Tiskarna, ki je izdajala komunistični tisk v Trstu, je radi pravde med obema komunističnima strujama za posest tiskarne same, sedaj dobila sodnega komisarja, kateri je na podlagi sodnega sklepa odredil, da morajo vsi dolžniki tekom 30 dni plačati svoje dolgove, v nasprotnem primeru se jim ustavi tisk. Dolžniki pa so »Lavoratore« za 3,276.276 lir, »Delo« za 93.400 lir, »Progresso« za 155.860 lir, Enotni sindikati za 342.044 lir.

Za Ruse v Šanghaju

Sv. stolica je naprosila argentinsko vlado, naj sprejme 1500 ruskih beguncev, ki so se že po prvi svetovni vojni zatekli v Šanghaj na Kitajskem. Njihov položaj je izredno kritičen, saj če prodrejo komunistične čete do tja, bodo brez dvoma vse take begunce izročile sovjetski vladi, ki bo naredila z njimi po svoje, kakor je naredila z ostanki Vlasove armade po tej vojni in drugimi ruskimi begunci.

Praznik sv. Ivana od Boga v Gorici

Tukajšnje bolniške ustanove Usmiljenih bratov so slovesno praznovale god svojega ustanovitelja. V cerkvi sv. Jušta je v nedeljo ob 10. imel sveto mašo sam prevzvišeni nadškof.

Pospešen odhod beguncev iz Italije

Načelnik Mednarodne begunske organizacije admiral George F. Mentz je izjavil, da bo odhajalo preko italijanskih begunskih taborišč mesečno okoli 10.000 beguncev v Avstralijo, Južno Ameriko, Kanado in Združene države. Avstralija je sklenila sprejeti 100.000 beguncev, Brazilija pa po 3000 na mesec.

Stalen opazovalec sv. stolice

F.A.O. (Kmetska organizacija Združenih narodov) je povabila sv. stolico, naj imenuje stalnega opazovalca, ki bo prisostvoval vsem njenim sejam. Sv. stolica je na to pristala in imenovala svojega zastopnika v osebi msgr. Alojzija Liguttija, ameriškega duhovnika. To vabilo je veliko priznanje te največje mednarodne kmetske organizacije prizadevanjem sv. očeta za lajšanje povojne bede.

Verska svoboda

Kakor smo že objavili, je bil g. Franc Zlobec, župnik iz Ospa, obsojen na dva meseca prisilnega dela. Radi tega sta ostali župniji Osp in Tinjan brez službe božje in dušnopastirske oskrbe. Tržaški škofijski urad je poslal za sveto mašo v Osp g. kanonika Al. Salvadorija, ki je prvo nedeljo maševal. Drugo nedeljo mu jugoslovanske oblasti niso dovolile prehoda v cono B, čeprav je imel g. kanonik svoje dokumente v redu in tako tudi pravico za prehod v cono B. Prehod so mu dovolili šele po dveurnem čakanju na bloku, a so mu prepovedali darovati sv. mašo v župni cerkvi v Ospu, češ da nima potrebnega dovoljenja od jugoslovanskih oblasti.

Kakor vidimo, na jugoslovanskem področju odločuje »ljudska« oblast, kateri duhovnik sme maševati in kateri ne. Osapsko ljudstvo si svete maše želi, ljudska oblast jo pa prepoveduje.

Odgovorni urednik: *Stanko Stanič*

Tiska tiskarna Budin v Gorici

Opozorilo

Društvo slovenskega katoliškega učiteljstva ima pri Sv. Antonu Novem (ulica Ponchielli štev. 2 III nadstropje) vsak drugi in četrti četrtek v mesecu ob 18. uri svoje redne sestanke, ki so združeni z zanimivimi in poučnimi predavanji. Vabimo vse napredno učiteljstvo, naj izkoristi izredno priliko, ki nudi vzgojiteljem hrano za stanovsko izpopolnjevanje.

Gospodarski listek

Preskrba kraških občin z vodo

Z graditvijo prvega dela javnega dela Zavezniške vojaške uprave, čigar preračun znaša 70 milijonov lir, je kraškim občinam, ki so na anglo-ameriškem področju Svobodnega tržaškega ozemlja, zagotovljena preskrba z vodo. Izvedba gospodarskega načrta ZVU je že kraškim občinam z 32 km dolali pa bo v kratkem času zagotovila redno preskrbo z vodo gim podzemskim cevovodom. Zgradili so zbiralnik, čigar zmogljivost znaša 150 kubičnih metrov, ki že obratuje, in v doglednem času bo začel obratovati drugi zbiralnik, ki drži 100 kubičnih metrov vode.

Naslednje vasi in njih okolica so že dobile vodo: Mavhinje, Medja vas, Slivno in Vižovlje. To vodo dobavlja centrala vodnih črpalk Randaccio.

Kulturni obzornik

Koledar »Svobodne Slovenije« 1949

»Svobodna Slovenija«, društvo slovenskih novonaseljencev (beguncev) v Argentini, je pod uredništvom Miloša Stareta, Rude Jurčeca, Jer. Kalina in Joška Krošlja izdala obsežen Koledar z bogato vsebino. Prve strani obsegajo koledarski del. Pod dnevi so navedeni pri vsakem mesecu važnejši dogodki iz protikomunistične borbe slovenskega naroda v drugi svetovni vojni. Sledita poslanici ministra dr. Mihe Kreka in ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana. Oba bodrita svoje rojake k delavnosti, poštenemu življenju, medsebojni ljubezni in delu za nesrečno domovino.

Ostali del knjige ima tri glavne misli. Prvi del je posvečen Argentini, novi domovini slovenskih beguncev. V več člankih je prikazana dežela, njena zgodovina, pravice delavcev, ustava in državljanske pravice, katoliška cerkev itd. Lep je Hladnikov članek: Slovenci v Argentini nekdaj in danes, ki govori o verskem in kulturnem življenju prejšnjih slovenskih naseljencev. Vsi članki so vsebinsko zanimivi, strokovno na višini in dobro seznanjajo Slovence z vsemi vprašanji, ki zadevajo njihovo novo domovino.

Drugi del se spominja pobitih Slovencev doma, zlasti dvanajst tisoč domobrancev, ki so bili s prevaro vrnjeni v domovino in trohne danes pobiti okrog Teharij in po Kočevskem Rogu. Dvanajst tisoč cvetočih fantov in mladih mož, cvet slovenskega naroda, vsi s kroglo v tilnik, ali na pol živi pometani v kraške jame. In iz teh jam se je rešilo kakih deset nesrečnežev, ki so pred zavezniškimi oblastmi pod prisego podali pretresljive izpovedi o smrti svojih tovarišev. V knjigi so natisnjene nekatere njihove izjave, preproste in naravne, zato pa toliko grozotnejše.

Tretji del obravnava življenje Slovencev po različnih begunskih taboriščih v Avstriji in Italiji. Izčrpno so prikazane vse stiske in težave brezdomcev, ki so si rešili golo življenje, pa so se kmalu znašli zaradi svoje globoke vere in pridnosti. Hitro so si znali ustvarjati novo življenje. Kjer koli so bili, so se prav zaradi tega vsem prikupili. Izmed vseh narodov so se Slovenci kulturno najviše povzpeli, pa naj bo to v verskem pogledu, v šolstvu, dramatiki, petju, športu in pri delu.

Koledar poživljajo lepe pesmi in črtice. Poleg tega se spominja stoletnice pesnika Prešerna in smrti prekmurskega voditelja duhovnika Jožeta Klekla. V zaključni besedi pravijo uredniki: »Tako je prvi naš Koledar dobil podobo zaključka naše begunske poti po taboriščih in morjih dolgih štirih let; spomnil se je naših mrtvih, ki žive z nami najtesnejše življenje v spominu in molitvi in z zgledom; pokazal pa nam je tudi prve obrise Argentine, kjer je večina nas dobila novo ognjišče in delo.«

Športni teden

V nacionalni ligi so bili rezultati: Genoa-Bari 2-1, Atalanta-Bologna 1-1, Milan-Fiorentina 3-1, Modena-Inter 2-3, Juventus-Lucchese 2-1, Palermo-Novara 3-0, P. Patria-Padova 3-0, Livorno-Roma 2-1, Triestina-Sampdoria 3-1, Lazio-Torino 2-2.

— — —

Čvrsto moštvo »Lazio« ni dovolilo leader-ju Turinu polnega uspeha. Na tržaškem igrišču je preizkušnja težavna tudi za močnejše ekipe. To so morali bridko občutiti igralci »Sampdorie«, ko so se vračali v domačo Genovo. Tržačani so zmagali: 3-1.

— — —

Srečanje »Omegna - Pro Gorizia« je ostalo neodločeno (1-1).

— — —

TOTOCALCIO

X 1 1 X 1 1 2 1 1 1 1 2

— — —

Na tržaškem ringu sta se srečala izborni bokser Mitri in Angleš Turpin. Polfinalna borba se je končala po 12 round-ih z zmago prvega, kateremu je sedaj odprta pot do evropskega prvenstva.

— — —

Pomlad prihaja: kolesarstvo bujno cvete. V nedeljo so se vsepovsod vršile dirke.

De Zan iz Trevisa je zmagal »Otvoritveni Criterium« na Goriškem.

Za naše ugankarje

Uganke iz pete naše številke je rešilo veliko naših prijateljev. Hvaležni smo vsem za njih ljubezen do našega lista. Žreb je pa zadel seveda samo enega in ta je PERNARČIČ Evgen iz Slivnega pri Nabrežini št. 9. Dobival bo naš list en mesec zastonj.

Rešitev ugank iz 5. št.:

1) Cepec
2) Petrolejka
3) Črka S

UGANKE:

1) **Posetnica**

D. LADO LESAR

Kaj je ta mož po svojem poklicu?

2) **Grabije**

A	A	A	A	A	A	A	B	D	D	E
G		G		I		J		L		M
N		N		O		O		O		O
R		S		Š		T		U		V

Razvrsti te črke tako, da dobiš v prvem zobu **žito**, *v drugem* **gozdno rastlino**, *v tretjem* **gozdno žival**, *v četrtem* **čevljarsko orodje**, *v petem* **del telesa**, *v šestem* **moško ime**. *Pravilna rešitev ti da ime in priimek hrvatskega pisatelja. Kdor pravilno reši in bo izžreban bo dobival en mesec naš list zastonj.*

LISTNICA UPRAVE

Razni naročniki terjajo, naj jim dostavimo poštne položnice. Prosimo jih, naj še nekoliko potrpijo, ker nam niso še došle iz Benetk, kjer je sedež poštno tekočega računskega urada. Najbrže bomo dobili tudi novo številko tek. računa, kar bomo pravočasno javili v listu.

DAROVI

Navdušeni bralci iz Drage 500; preplačila iz Marijine družbe Trst 1350; Rojančani 500.— lir.

Srčna hvala!

Že dva meseca nisem izvedel od vas toliko novic, kolikor imam »božjakov« v mošnjici.

Včeraj sem se tako nahodil, da sem bil ves trd. Danes pa ležim med cvetjem pod milim nebom v zelo udobnem položaju.

Ležim in se jezim na vas... Za oblačilnico v patronažu sem imel že pripravljen velik zavoj; hotel sem vam poslati popolno zamorsko opremo, ki sem jo zaplenil nekega večera v ostrem spopadu z nekim črncem... Sedaj pa ničesar ne dobite!

Vračam vam milo za drago, zob za zob.

Ko bi vedeli, kako me pogreje, ko se spomnim, da moram vedno iznova premlevati novembrsko številko našega »Glasnika«! Vidi se vam, da ne veste, kaj je puščava in puščavsko sonce, ki te pali in žge, kot bi ti baklo molil pod nos.

Usmilite se ubogih živali!

Pišite mi, prosim vas, vsaj par vrstic!!

Potem bom tudi jaz storil, kakor pravi popevka:

»Jaz se bom pa spomnil nate... jaz se bom pa spomnil nate...« in poslal vam bom krasnih slik in drugih lepih reči, da boste vsi debelo gledali!

Sedaj se poslavljam od vas, ker se sonce že nakazuje, to presneto sonce, ki je že tako staro, a mu še vedno ni poznati mraza! In če hodiš magari po rokah, ne boš našel toliko sence, da bi v njej skril svojo glavo!

Srčne pozdrave pošilja vsem vaš vdani zamorček, ki ima že popolnoma črno kožo, a dušo belo ko presno maslo — to v pomirjenje dragemu gospodu župniku, ki gleda predvsem na dušo.

Mauricij Mouillard.

Pripis: MéMéjevo pismo sem dobil. V Kenitro mora potovati skozi Marseille in Kazo. »In Ka Allah!«

Okrog onega, ki je čital, se je naèoralo polno poslušalcev, ki so se tiho smehljali in zdaj pa zdaj prasnili v glasen smeh. Podobna pisma so dobivali vsak dan od premnogih tovarišev, ki jih je vojaška služba raznesla po vsem svetu. Ta velika družina, ki se je zbirala v enem patronažu, je imela svoj jezik, svoje skrbi in potrebe. Župnik Firmin je vsakega natanko poznal, skrbno lečil njihove rane in odločno zatiral vsako zlo; dajal jim je poguma, jih z ljubeznijo dvigal k novemu življenju in tako napravil iz njih izvrstne fante, kjer se često pod raskavo zunanostjo skriva velikodušno in plemenito srce.

Dominiku je bilo strašansko neprijetno. Sredi teh ljudi se je sam sebi zdel smešen. Bil je lepo umit in počesan, imel je rumene rokavice, ki jih je tedaj prvič nosil in krasen površnik z astrahanskim ovratnikom, izpod katerega je gledala bela svila. Le kaj si morejo misliti onjem ti korenjaški fantje?!... In on je prišel med nje, da bi jim govoril, da bi jim predaval o fotografskem aparatu, ki ga je obupno tiščal pod pazduho!... On naj predava njim, kako se fotografira, ko znajo skorajda boljše fotografirati ko on sam!?... Nikdar, nikdar! Tega pa ne!... Morda je med njimi še kak fotograf po poklicu! Torej?!...

Roke so mu omahnile in na sencih so se mu začele nabirati znojne kaplje. V težkem kožuhovinastem površniku mu je postalo strašno vroče. Nazaj grede se mu bo gotovo vrela prsna ali rebrna mrena ali pa bo dobil še pljučnico!

Župnik ni premaknil očesa od svojega nemirnega varovanca. Fantom je rekel, da sta z Dominikom že stara prijatelja pa da ga je enkrat spremil v patronaž. Povedal jim je tudi, da zna dobro fotografirati in če hočejo, lahko takoj kar pri luči napravi nekaj slik: pa bi še Mavriciju v puščavo kakšno poslali, da bi se fant zopet pomiril in potolažil.

S tem je bil led prebit.

Dominik, ki ni imel toliko poguma, da bi začel govoriti, se je pri delu obračal dosti spretneje. Nekoliko veljave mu je dal tudi lep aparat. In končno — kar je bilo največ vredno — je bil z njim župnik, ki ga bo že rešil iz zadrege, če bo treba.

(Nadaljevanje)